دبیرستان نمونه دولتی حیات طیبه
ناحیه دو یزد

بسمه تعالی

نام و نام خانوادگی :	**نام درس :** فارسی۳	**وقت :** ۸۰ دقیقه	
رشته : ریاضی، تجربی و انسانی	**نام دبیر :** حیدری	**تاریخ امتحان :** ۱۴۰۲/۱۰/۰۶	
پایه : دوازدهم	**تعداد صفحه :** ۴	**تعداد سؤال :** ۳۳	**نوبت اول (دیماه ۱۴۰۲)**

نمره دانش آموز :	**نمره تجدید نظر :**

یاد خدا عقل را آرامش می دهد. دل را روشن می کند و رحمت او را فرود می آورد. «امام علی (ع)»

ردیف	سؤالات	بارم
الف	**قلمرو زبانی**	۷
۱	معنای واژه های مشخص شده را بنویسید. الف - دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد ب – چه نیکو گفت با جمشید دستور / که با نادان نه شیون باد و نه سور ج - در نفیرم مرد و زن نالیده اند	۰/۷۵
۲	برای واژه مشخص شده در مصراع « سریر ملک عطا داد کردگار تو را » یک برابر معنایی از بیت زیر بیابید. « برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند »	۰/۲۵
۳	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف - تا وارهی از دم (سطوران- ستوران) وین مردم نحس دیو مانند. ب - پیرمرد از داخل (کازیه - کاذیه) روی میز یک پاکت کهنه برداشت. ج - بگرای چو اژدهای گرزه / بخروش چو شرزه شیر (ارغند- ارقند)	۰/۷۵
۴	در جمله زیر واژه ای بیابید که دارای هم آوا باشد؟ اتمام خاکریز روحیهٔ عجیبی در بین برادران جهادگر و رزمنده ایجاد کرد اما این کار، شهید ساجدی را راضی نمی کرد.	۰/۲۵
۵	در هر یک از عبارات زیر یک غلط املایی وجود دارد، آن را پیدا کرده و اصلاح کنید. الف - بفکن ز پی این اثاث تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند ب - و صبح، هنگام چریق آفتاب کنار «قنات حسنی در شهر سیرجان، اتراق می کردیم. ج - همه به هم ذل زدیم و در میان بهت و حیرت اسیر دشمن، همراه با حاجی با صدای بلندی از ته دل خندیدیم.	۰/۷۵
۶	یک غلط املایی در گروه های زیر را اصلاح کنید. خوان نعمت - موسم ربیع - کافور و ظماد - اختر سعد	۰/۲۵
۷	نوع حذف(لفظی- معنایی) را در هر یک از موارد زیر مشخص کنید.(مشخص کردن نوع حذف کافی است) الف - بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد ب - از جمله نام های حسن یکی جمال است و یکی کمال.	۰/۵

www-kanoon.ir

۸	با توجه به بیت به پرسش ها پاسخ دهید. گفت: نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم گفت: والی از کجا در خانه خمّار نیست الف – نقش دستوری واژۀ« والی» را مشخص کنید. ب - با توجه به معنا، کدام فعل نیاز به مسند دارد؟ ج - بیت چند مفعول دارد؟	۰/۷۵
۹	در عبارت زیر، کدام گروه اسمی، وابستۀ وابسته ندارد؟ چشمۀ آبی سرد که در تموز سوزان کویر، گویی از دل یخچالی بزرگ بیرون می‌آید. از دل ارگ مزینان سر بر می‌دارد. الف) چشمۀ آبی سرد ب) تموز سوزان کویر ج) دل یخچالی بزرگ د) دل ارگ مزینان	۰/۲۵
۱۰	نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزیدِ نعمت. آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان آتش بیند.	۰/۷۵
۱۱	وابستۀ وابسته ونوع آن را در عبارت زیر مشخص کنید.(مشخص کردن واژه۰/۲۵+ مشخص کردن نوع وابستۀ وابسته۰/۲۵) متوجّه شدم که قدرت قلم نویسنده تا چه حد بوده است که فرهنگ و تمدّن فرانسوی را حتّی در دهات دورافتادۀ ایران مثل پاریز، هم فرا برده است.	۰/۵
۱۲	با توجه به بیت «نی حدیث راه پر خون می کند قصه های عشق مجنون می کند» به سوالات پاسخ دهید. الف – در بیت فوق کدام یک از اجزای جمله حذف شده است؟ نوع حذف را مشخص کنید.(۰/۵) ب - یک ترکیب وصفی در بیت مشخص کنید.(۰/۲۵)	۰/۷۵
۱۳	الف- در بیت «چون گشت زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند» نوع واو (عطف ، ربط) در مصراع دوم کدام است؟ ب- در عبارت زیر کدام زمان فعل به کار نرفته است؟ با راه آهن به بروکسل، پایتخت بلژیک می رفتیم. در بین راه در کشور فرانسه یک ایستگاه وجود داشت که دسته گلی تازه در کنار بنایی یادبود نهاده بودند. ۱) ماضی استمراری ۲) ماضی مستمر ۳) ماضی ساده ۴) ماضی بعید	۰/۵
ب	**قلمرو ادبی**	۵
۱۴	واژۀ مشخص شده در کدام مصراع در معنی مجازی به کار رفته است؟ مصراع مشخص شود. ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس هم چو من است.	۰/۲۵

www-kanoon-ir

۱۵	آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف - مستمع صاحب سخن را بر سرکار آورد غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد (اسلوب معادله ، حسن تعلیل) ب - تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دلبند (حس آمیزی ، حسن تعلیل) ج - پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان، شنو یکی پند (استعاره ، حس آمیزی)	۰/۷۵
۱۶	تشبیه را در بیت زیر بیایید. رکن مشبهٌ به را مشخص کنید. در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت	۰/۵
۱۷	آرایه های (تناقض - تضاد - سجع - تلمیح) در کدام یک از ابیات زیر به کار رفته است. یک بیت اضافی است. الف - عصاره ی تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته ب - همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید ج - با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت د - جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است هـ- درنیابد حال پخته هیچ خام / پس سخن کوتاه باید، والسّلام	۱
۱۸	بیت زیر را از نظر کاربرد آرایه جناس تام (همسان) بررسی کنید. آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد	۰/۵
۱۹	نثرفارسی کلیله و دمنه ترجمهٔ کیست؟	۰/۲۵
۲۰	درستی و نادرستی عبارات را تعیین کنید. الف - گنج حکمت «خاکریز» از کتاب «روایت سنگرسازان ۲» اثر عیسی سلمانی لطف آبادی است. درست ☐ نادرست☐ ب - قصه شیرین فرهاد متعلق به نظامی گنجه ای است. درست ☐ نادرست ☐	۰/۵
۲۱	گزینه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. تمهیدات اثر(عین القضات همدانی، شهاب الدین سهروردی) است.	۰/۲۵
۲۲	مصراع دوم بیت زیر کدام گزینه است؟ گفتی: «به روزگاران مهری نشسته» گفتم / ..... الف - بیرون نمی توان کرد حتی به روزگاران○ ب – تا در زمانه باقی ست آواز باد و باران ○	۰/۲۵
۲۳	ابیات زیر را تکمیل کنید. الف - در مکتب حقایق ..... هان ای پسر، بکوش که روزی پدر شوی(۰/۲۵) ب- ..... لبخند گاه گاهت، صبح ستاره باران(۰/۵)	۰/۷۵
ج	**قلمرو فکری**	۸
۲۴	در بیت «ای مادر سر سپید بشنو این پند سیاه بخت فرزند» مقصود شاعر از کلمات مشخص شده چیست؟	۰/۵
۲۵	مفهوم کلی بیت « دلا خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟ برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟ » کدام است؟	۰/۲۵

www.kanoon.ir

	الف - اعتراض و قیام کردن ○ ب - توصیه به سکوت ○	
۲۶	شاعر در کدام بیت به مفهوم « ناپسندی مطلق گناه و معصیت و سطحی بودن نگاه مامور حکومت » اشاره کرده است؟ الف - گفت: می باید تو را تا خانه قاضی برم گفت: رو، صبح آی، قاضی نیمه شب بیدار نیست ○ ب - گفت: می بسیار خوردی زان چنین بی خود شدی گفت: ای بیهوده گو، حرف کم و بسیار نیست ○	۰/۲۵
۲۷	مرجع دو ضمیر مشخص شده در عبارات و ابیات زیر به ترتیب کیست؟ ابر و باد و مه و خورشید و فلک درکارند/ تا تو نانی به کف آریّ و به غفلت نخوری کرم بین ولطف خداوندگار/ گنه بنده کرده است و او شرمسار	۰/۵
۲۸	مفهوم مشترک دو بیت را بنویسید. راستی خاتم فیروزه بو اسحاقی خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟	۰/۵
۲۹	با توجه به عبارت زیر، شرط راه یابی به عالم عشق چیست؟ « در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند »	۰/۵
۳۰	شاعر در بیت زیر بر کدام ویژگی عالم عشق اشاره کرده است؟ عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را	۰/۵
۳۱	کدام بیت مفهوم غزل اجتماعی را دربردارد؟ الف - همت اگر سلسله جنبان شود مور تواند که سلیمان شود ب - فرخی ز جان و دل می کند در این محفل دل نثار استقلال، جان فدای آزادی	۰/۵
۳۲	مفهوم بیت (هیچ نقاشّت نمی بیند که نقشی بر کشد وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای) کدام گزینه است؟ الف - ناتوانی در وصف خدا ○ ب - ناتوانی در شناخت خدا ○	۰/۵
۳۳	اشعار و عبارات را به نثر ساده و روان بنویسید. الف - خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است ۱ نمره ب - زین بی خردان سفله بستان داد دل مردم خردمند ۰/۵ ج - سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق ۰/۷۵ د - سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همه عقل ها افزون آید. ۰/۷۵ ح - یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد. ۰/۵ و - گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان. ۰/۵	۴

جهانت به کام و فلک یار باد جهان آفرینت نگهدار باد